

INFORMACIJOS

Nr. 20 (43)

1953 m. gegužės 13 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos "Informacijos" yra savaitinis Krašto Valdybos organas, skiriamas tik spaudai, rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

EUROPOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE**VOKIETIJA****VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMAI**

Gimnazijos namams apmokėti ir įrengti lėšų telkimo reikalu PLB Vokietijos Krašto Valdyba kreipėsi į visas PLB Kraštų Valdybas, prašydama organizuoti kraštuose aukų rinkliavas ir telkti lėšas visais kitais galimais būdais, išnaudojant, pavyzdžiui, ir krašte veikiančių svetimtaučių labdaros organizacijų galimą paramą.

Visoms laisvojo pasaulio lietuviškųjų laikraščių redakcijoms įsiuntinėtos namų fronto iš gatvės ir parko pusės nuotraukos paskelbti spaudoje, o redakcijos prašomos kviesti lietuvius ir lietuviškąsias organizacijas savo išnašais padėti namus įgyti ir įrengti.

Be to, Krašto Valdyba, išsamiu raštu nušvietusi Vasario 16 Gimnazijos padėtį ir davusi apie ją smulkių žinių, paprašė Šveicarijos Evangelikų Bažnyčių Šalpos Organizaciją paskirti gimnazijos ir jos bendrabučio įrengimams bei inventoriui išgyti vienkartinę 10.000 DM sumos pašalpą.

Vokietijos federalinei vyriausybei per pabėgėlių reikalams ministeriją įteiktas memorandumas su prašymu paskirti Vasario 16 gimnazijos namams įgyti ir įrengti vienkartinę pašalpą 60.000 DM sumos.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos atstovai lankėsi Baden-Württembergo krašto miestuose Karlsruhe ir Stuttgarte gimnazijos perkėlimo į pirktuosius namus reikalais. Vokiečių ištaigose Valdybos atstovai rado palankų nusistatymą tuo reikalu, nors su gimnazijos perkėlimu ir įteisinimu naujoje vietoje susiję formalumai dar pareikalauts nemaža laiko ir pastangų.

Tremtinio auka.

Dėl plaučių ligos negalėjęs išemigruoti ir gyvenęs Pietų Vokietijoje adv. J. Bataitis iš savo kuklaus uždarbio paaukojo Vasario 16 gimnazijos namams 50 DM, nes, kaip savo laiške Krašto Valdybai rašo, pritarius šiam realiam sumanymui ir džiaugiasi, kad lietuvių jaunimas turės nuosavą pastogę, kur galės mokslintis ir ruoštis ateičiai.

"Lübecker Nachrichten" gegužės 9 d. numeryje idėjo žinutė, kad Rennhofo pilyje, prie Hüttenfeldo, netrukus pradės veikti lietuvių gimnazija.

MOTINOS DIENA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖSE

Hanau.

Gegužės 3 d. Hanau Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Valdybos iniciatyva buvo surengtas iškilmingas Motinos Dienos minėjimas. Trumpa kalba minėjimą atidėrė Dr-jos pirmininkė Br. Survilienė ir, jai pasiūlius, tyliu susikaupimu buvo pagerbtos visos mirusios, karo metu žuvusios, pavergtoje Lietuvoje ir ištrėmime kenčiančios bei savo vaikų netekusios lietuviškos motinos. PLB Hanau apylinkės valdybos pirmininkas A. Survila šiltais žodžiais pasveikino susirinkusias motinas. Kun. A. Steigvila paskaitė turiningą ir susirinkimo dalyvius sujaudinusią paskaitą. J. Demijonaitienė jausmingai perskaitė J. Gailliaus rašinį "Mano motina", o vargo mokyklos mokiniai padeklamavo Motinos Dienai pritaikytus eilėraščius.

Minėjimui baigiantis, šalpos komisijos pirmininkas A. Survila BALFo vardu seniausias motinas apdovanojo kukliomis pinigėmis dovanėlėmis. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Susirinkusieji išsiskirstė dėkingi rengėjams už tokią išpūdingą Motinos Dienos minėjimą.

Munchenas

Munchene gegužės 3 d. Motinos Dienos minėjimą surengė lietuviai skautaitės. Į minėjimą atvyko daug motinų ir tėvų, bendruomenės kopelionas, BALFo igalictinis, PLB Muncheno apylinkės

pirmininkas, taip pat vienas Amerikos karys, anksčiau kaip tremtinys gyvenęs Vokietijoje ir trejus metus vadovavęs j. skautams stovykloje, ir kiti Müncheno lietuviai.

Ta proga davė išodį sk. Angelė Rugienytė ir j. sk. Vytas Malinauskas. Rišant naujiesiems skautams kėklaryšius, vienas minėjime buvusių veiku, mažasis Petriukas, pravirko ir vargo mokyklos mokytojai paklausus, ko jis verkia, atsakė noris irgi duoti išodį ir gauti kėklaryšį. Nusiramino tik, kai buvo pažadėta kitos šventės proga jo norą išpildyti. Tai esąs geras ir darbštus berniukas, prieš keturis mėnesius grįžęs iš sanatorijos, kur būdamas, buvo pėmiršęs kalbėti lietuviškai, bet dabar uoliai lėnko vargo mokyklos pamokas ir sueigas ir jau vėl kalba lietuviškai. Minėjime jis gražiai pėdeklamavo eilėrašti motinai.

Visą minėjimo programą atliko patys skautai-tės.

Dėkingi už paramą

Krefeldas

Iš anksčiau Krefelde stovėjusios transporto grupės narių čia yra likę keletas lietuvių šėimų ir pavienių asmenų. Daugiausia tai nedarbingi, dėl ligos negalėjusieji išemigruoti lietuviai. Jų padėtis sunki, nes ir galintieji dirbti negauna darbo.

Šiomis dienomis, p. Dūdos rūpesčiu, iš BALFO buvo gauta paramos - drabužių ir taukų, kurie buvo išdalinti daugiausiai reikalingiesiems. Gavusieji buvo giliai dėkingi BALFui ir Amerikos lietuviams už teikiamą paramą. Visų nuotaika buvo pakilusi ir atsirado daugiau noro palaikyti vieni su kitais draugiškus santykius.

Netrukus laukiama atsilėnkant kunigo su lietuviškomis pamaldomis. Daugelis norėtų gauti lietuviškos spaudos, kad ir senesnės, nes nenorėtų atitrūkti visai nuo lietuviškojo gyvenimo, tačiau šiam dalykui išigyti nėra lėšų.

ŠVEDIJA

Švedijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavime naujai perrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė taip:

Pirmininkas	-	Jonas Pajaujis
Vicepirmininkai	-	Oskaras Urbonas ir Vincas Blažys
Sekretorius	-	Juozas Lingis
Iždininkas	-	Pranas Dūda
Neriai kandidetai	-	Bogdanas Laucevičius ir Vaclovas Gedminas

IŠ PAVERGROS TĖVYNĖS

Beveik visi iš Lietuvos grįžusieji vokiečiai tvirtina, kad partizanų Lietuvoje vis dar yra daug, kad jie są gerai ginkluoti, turi ir rusiškų ginklų. Jai są daugiausia jauni vyrai, pasi-traukę pas partizanus, steigiant kolchozus arba pabėgusieji nuo trėmimų, nes, kaip jie patys sako: "Ten mirtis ar čia mirtis. Tenai mirsime badu, o čia būsime sušaudyti, - tad geriau mirsime tėvynėje, kovodami". Jie są gražiai ir tvarkingai apsirengę - daugiausia uniformuoti.

Kartą du uniformuoti partizanai ėjo pro vieną malūną, kuriame buvo pasislėpę rusai ir stebėjo partizanus. Jiems priėjus, iš malūno iššovė. Vienas partizanas buvo sužeistas ir krito. Jo drauges šoko į griovį ir pradėjo atsišaudyti. Bet rusai iš malūno nebeatsekė. Tada partizanas grįžo atgal, norėdamas padėti sužeistajam, bet šis jau buvo miręs. Jis paėmė mirusiojo popierius ir, kiek pelaukęs, nuėjo prie malūno. Priėjęs prie lango, ėmė granatą ir pats pabėgo. Malūne buvo pasislėpę 7 rusai. Vienas ė ėmestose granatos buvo sunkiai sužeistas. Likusieji rusai paėmė vieno ūkininko vežimą, padėjo į jį žuvusiojo partizano lavoną ir nuvežė į Prienus, kur turgaus aikštėje paguldė. Jai buvo trečiadienis, o trečiadieniais ir šeštadieniais Prienuose yra turgus. Lavonas gulėjo aikštėje iki trečiadienio vakaro. Visą savaitę rusai kratė ir sekė šitą kaimą, grasino, kad visą kaimą sudeginsią, bet nieko nerado.

Partizanų lavonai Prienu turgavietėje buvę padėti kelis kartus. Čia juos visi turėjo pamatyti, nes buvo padedami prie ėėjimo į turgaus aikštę, kur žmonės turėjo praeiti. Jie gulėdavo po kelias dienas.

Prienuose buvęs vienas lietuvis komunistas, kuris daug prisidėjęs, stegiant pirmuosius kolchozus. Partizanai jį persekiojo ir kartą jis buvo Prienuose gtvėje nušautas. Jį nušovė partizanas, eidamas gtvė su viena moterim.

Šiuoliškėse pas vieną ūkininką prie bulvių rūsio buvusi partizanų slėptuvė. Kaimyno pusbernis apie tai papasakojęs rusams, kurie tuoj atvykę slėptuvę išardė, o ūkininko šeimą suėmė ir išvežė. Bet du sūnūs spėjo pabėgti pas partizanus. Slėptuvę išdovusi berniuką partizanai tuoj suėmė ir jis dingo. Vėliau partizanai atvyko pas jo tėvus ir pareikalavo, kad tėvas ir vyresnysis sūnus išeitų. Tėvas nenorėjo išeiti, o sūnus paprašė leisti apsilvilkti paltą. Jam buvo leista, - tada jis išlindo pro stogą ir pabėgo. Partizanai, tai pamatę, likvidavo visą šeimą, tik du mažesnius vaikus paliko. Pabėgęs sūnus nuėjo pas rusus tarnauti kaip stribas.

Lavonai tos šeimos, kurią partizanai buvo likvidavę, taip pat buvo atgabenti į miesto aikštę, bet iškilmingai pašarvoti kerstuose. Rusai tuo norėjo sukelti žmonėse pasipiktinimą partizanais. Kruvini partizanų lavonai buvo suguldomi tiesiog ant žemės.

1948-49 m. partizanai plotino atsisaukimus prieš kolchozus. Dažniausiai tie atsisaukimai buvo prisegami prie kluonų ar medžių.

Vokiečių pasakojimais, didžiausi trėmimai buvo 1948 ir 1949 metais, bet ir vėliau, iki 1951 m. trėmimai tebevyko, tik mažesniu mastu. Mačiusieji tremiamuosius, pasakoja, kad jie, vežami sunkvežimiais ir traukiniais, verkė ir šaukė. Kai kurie jų buvo menkai apsirengę, vaikai basi. Kai kur buvo leidžiama pasiruošti ir šio to pasiimti, o kai kur paimdavo visai nepasiruošusius. Ypač negailestingai buvo elgiamasi su seneliais ir ligonimis. Daug jų pakeliui į Sibirą mirė.

Iš Ariogalos ir jos apylinkių buvę išvežta bent pusė gyventojų. Labai daug išvežta iš Butkiškės kaimo, kuriame buvo apie 50 sodybų. Pusė jų liko tuščios. Už Dubysos esančiose vietovėse taip pat labai daug išvežta. Šiluvos pusėn esą ištisi plotai negyvenami, jokie galvijo nesimato, namai tušti, langai ir durys išimti, vaizdas nykus. Viena vietovė Šiluvos link atrodžiusi, lyg visas kaimas būtų išvežtas. Pačioje Ariogaloje gyventojai daugiausia rusai. Labai daug išvežta inteligentų; gydytojų visai mažai bepalikę.

1948 m. buvo tremiama viešai, dabar gi atskiri žmonės visą laiką slapta dingsta. Partizanai žino apie numatomus išvežimus ir žmones iš anksto išspėja.

Viena vokiečių, kuri buvo kaip šeimininkė pas vieną mokytoją Lietuvoje, pasakoja, kad mokytojai yra labai sekami ir kontroliuojami. Kiekvieną savaitę mokiniams ir mokytojams yra politinės pamokos. Vienas gimnazistas visada dežuruoja mokytojų kambaryje, - klausosi ką mokytojai kalba. Jis taip pat dalyvauja per mokytojų posėdžius ir pasitarimus. Šitas gimnazistas turi būti komjaunuolis, už mokytojų sekimą jis gaunas net 600 Rb. algos mėnesiui. Mokytojams esą uždrausta lankytis bažnyčioje. Pionieriai visur mokytojus seka ir, pastebėję mokytoją bažnyčioje, praneša partijai ir po to pasitariko, kad mokytojas būna atleistas. Nuolat esą daroma priekaištų, kad mokytojai permažai domisi ir permažai dalyvauja politinėse pamokose.

Kalėdų švenčių metu mokiniai turėjo eiti mokyklon, nes ir tomis dienomis vyko pamokos. Pionieriai vėliau mokinių klausinėjo, kas namie turėjęs eglutę. Mokiniai buvo raginami kiekvieną dieną lankyti "pionierių kambarį", kurio sienos ir baldai buvo apmušti raudona gelumbe. Tenai buvo specialus "pionierių mokytojas", kuris dėstydavo politinį komunizmo mokslą. Šis kambarys buvo didesnis, kaip klasės. Mokytojai taip pat buvo raginami jame lankytis.

Pionieriai buvo sudarę liaudies šokių grupes, kurios šoko charakteringus rusiškus šokius...

X
X X X
X X X
X X X
X